

RAPPORT

Quickscan Soortenbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming

Klant: Gemeente Apeldoorn

Referentie: BJ1692-RHD-XX-XX-RP-EO-0001

Status: Concept/1

Datum: 19 mei 2023

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Netherlands
Water & Maritime

+31 88 348 20 00 **T**
+31 33 463 36 52 **F**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Quickscan Soortenbescherming

Sub titel: In het kader van de Wet natuurbescherming
Referentie: BJ1692-RHD-XX-XX-RP-EO-0001
Uw kenmerk [Click or tap here to enter text.](#)
Status: Concept/1
Datum: 19 mei 2023
Projectnaam: BJ1692
Projectnummer: BJ1692
Auteur(s): Anoeke van den Bosch

Opgesteld door: Anoeke van den Bosch

Gecontroleerd door: Jobert Rijdsdijk

Datum: 15 mei 2023

Goedgekeurd door:

Datum:

Classificatie

Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden veeleenvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling en scope onderzoek	1
1.3	Leeswijzer	1
2	Juridisch- en Beleidskader	2
2.1	Wet natuurbescherming	2
2.2	Soorten (hoofdstuk 3 Wnb)	2
3	Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep	3
3.1	Beschrijving plangebied en de directe omgeving	3
3.2	Voorgenomen ingreep	6
4	Toetsing soorten	7
4.1	Werkwijze onderzoek naar beschermde soorten	7
4.2	Aanwezige of te verwachten soorten en effectbeoordeling	8
4.3	Voorzorgsmaatregelen en noodzaak vervolgstappen	16
4.4	Conclusie soortenbescherming	18
5	Advies bovenwettelijke maatregelen	20
5.1	Duurzaam bouwen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
6	Conclusie en aanbevelingen	21
6.1	Soortenbescherming	21
6.2	Advies bovenwettelijke maatregelen	21
	Literatuur	22
	Bijlage 1: Belang Bovenwettelijke maatregelen	23
	Bijlage 2: Juridisch- en Beleidskader	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Apeldoorn wil de bestemming van een gedeelte van het plangebied Zuidbroek herzien. Het gaat om een kavel op het Bedrijvenpark Apeldoorn Noord, bekend onder de naam Kameleonlocatie. De bestemming wordt herzien met het oog op de vestiging van een distributiecentrum. Daarbij vervallen op deze locatie de nu nog toegelaten gemengde doeleinden, waaronder wonen, detailhandel, horeca en maatschappelijke doeleinden. De Kameleon-locatie wordt in het vervolg van deze quickscan als “het plangebied” aangeduid. Ruimtelijke plannen en/of ingrepen, als het realiseren van een distributiecentrum moeten getoetst worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving. In Nederland worden de natuurwaarden via de “Wet natuurbescherming” (hierna Wnb) beschermd. Als gevolg van het realiseren van het distributiecentrum kunnen mogelijk negatieve effecten op aanwezige soorten planten en dieren optreden. Voor het onderhavige project is daarom op verzoek van de Gemeente Apeldoorn door Royal HaskoningDHV een toetsing uitgevoerd, gericht op het onderdeel ‘Soortenbescherming’ van de Wnb.

1.2 Doelstelling en scope onderzoek

Dit rapport geeft een algemene indruk van het plangebied en de daar mogelijk voorkomende juridisch beschermde soorten. Het doel van de quickscan betreft de toetsing van het voornemen aan de vigerende natuurwetgeving. Specifiek gaat het om het onderdeel Soortenbescherming, hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming. Tevens wordt een kort advies over bovenwettelijke maatregelen: maatregelen om leefgebiedsfuncties voor zowel beschermde als niet beschermde soorten in het plangebied te versterken. De voorgestelde maatregelen hebben een positief effect op de lokale biodiversiteit.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het juridisch en beleidskader weergegeven waarin de voor deze quickscan relevante wet- en regelgeving van de Wet natuurbescherming beschreven wordt. Hoofdstuk 3 geeft een algemene beschrijving van het plangebied en beschrijft de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 4 is de quickscan ten aanzien van beschermde soorten opgenomen. Hoofdstuk 5 beschrijft bovenwettelijke maatregelen die kunnen leiden tot een ecologische plus binnen het project. Tot slot zijn in hoofdstuk 6 de conclusies samengevat en worden aanbevelingen gedaan.

2 Juridisch- en Beleidskader

In dit hoofdstuk wordt het juridische (Wet natuurbescherming) en het planologische kader beschreven (Natuurnetwerk Nederland). Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar bijlage 2 van de rapportage.

2.1 Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van inheemse soorten planten en dieren geregeld in de Wnb. Deze wet bevat regels voor de bescherming van natuurgebieden, in het wild levende dier- en plantensoorten en houtopstanden in Nederland. Het uitgangspunt van de wet is de natuur te beschermen, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit zonder de lasten te verhogen. De provincies zijn over het algemeen het bevoegde gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wnb. Bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid (zoals gaswinning en uitbreiding van snelwegen), is het rijk in de vorm van de minister van LNV bevoegd gezag. Voor dit project is de provincie Gelderland bevoegd gezag. De Wnb kent naast de algemene zorgplicht (art 1.11) drie verschillende onderdelen te weten Natura 2000 gebieden (hoofdstuk 2), Soorten (hoofdstuk 3) en Houtopstanden (hoofdstuk 4). In deze quickscan wordt getoetst aan het onderdeel Soorten, hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming. Dit hoofdstuk wordt onderstaand toegelicht. Voor de volledige wettekst zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>.

Algemene zorgplicht: de Wet natuurbescherming schrijft voor dat nadelige gevolgen voor planten en dieren zoveel als redelijkerwijs mogelijk is voorkomen moet worden, ongeacht of deze beschermd zijn of niet.

2.2 Soorten (hoofdstuk 3 Wnb)

De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wnb). Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels.
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.2 van de Wnb). Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, Bijlage I of II bij het Verdrag van Bern en Bijlage II bij het Verdrag van Bonn.
- Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.3 van de Wnb). Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A en B van de Wnb.

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen. Zo is het verboden om nesten van vogels te vernielen, of te beschadigen en is het verboden om soorten die vallen onder de Habitatrichtlijn te verstoren. De bepalingen in paragraaf 3.3 van de Wnb zien toe op de 'nationale' andere soorten die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Hiervoor geldt een kleiner aantal verbodsbepalingen. In beginsel moet met voorzorgsmaatregelen ervoor worden gezorgd dat de functionaliteit van het leefgebied niet wordt aangetast. Lukt dat niet en worden verbodsbepalingen overtreden, dan is een ontheffing nodig. Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht vaststellen middels een verordening. De lijst met vrijgestelde soorten kan daardoor per provincie verschillen.

3 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep

3.1 Beschrijving plangebied en de directe omgeving

Het plangebied voor de bestemmingswijziging en toekomstige vestiging van het distributiecentrum ligt in het noordoosten van de gemeente Apeldoorn, in de Provincie Gelderland. Het betreft een bedrijfskavel op het industrieterrein Bedrijvenpark Apeldoorn Noord. Het industrieterrein is gelegen aan de rand van het stedelijk gebied van Apeldoorn en maakt onderdeel uit van de bebouwde kom van Apeldoorn (zie Figuur 3-1).

Figuur 3-1 De ligging van het plangebied aan de rand van het stedelijk gebied van Apeldoorn.

Het plangebied is gelegen ten zuiden van de Oost-Veluweg (N793) en ten westen van de Laan van het Omniversum. Verder ligt de kavel ten noorden van de Laan van de Kreeft en ten oosten van de Laan van de Leeuw (zie Figuur 3-2).

Figuur 3-2 De ligging van het plangebied in het bedrijventerrein

Het plangebied betreft een braakliggend terrein met overwegend een grazige en kruidenruigtevegetatie. Kruiden die onder andere zijn waargenomen zijn: dagkoekoeksbloem, kruipende boterbloem, gewoon barbarakruid, boerenwormkruid, gewone smeerwortel, grote brandnetel en pinksterbloem. Het waterpeil op het terrein is hoog, waardoor de omstandigheden zeer vochtig zijn. In het noordoostelijk deel zijn er verschillende moerassige plekken met boomopslag van berken, elzen en schietwilg (zie Figuur 3-3). Verder is er laanbeplanting aanwezig rondom het plangebied. Dit betreft jonge iepen. Het noordwestelijk deel van het plangebied wordt begraasd door schapen. Hier betreft de aanwezige vegetatie voornamelijk kort gras.

Figuur 3-3 Moerassig bosperceel in het noordoosten van het plangebied. Foto's: RHDHV, 2023.

Verder lopen verschillende watergangen rondom en door het gebied (zie Figuur 3-4). Zo wordt het plangebied aan de noordzijde begrensd door een watergang die het plangebied scheidt van de Oost-Veluweg. Deze watergang bevat waterplanten en op verschillende locaties is deze dicht begroeid met eendenkroos. Tevens lopen er watergangen langs de zuid- en de westzijde van het plangebied. Daarnaast lopen er nog enkele watergangen door het plangebied, die het plangebied verdelen in verschillende vlakken. In deze watergangen staat het water relatief laag. Er groeit onder andere pitrus, lisdodde en paardenstaart in en rondom de overs van de watergangen. Het water heeft een oranjebruine kleur wat duidt op een hoog ijzergehalte. Langs watergangen in het plangebied groeit daarnaast op verschillende locaties opgaande vegetatie in de vorm van riet.

Figuur 3-4 Linksboven: Een gedeelte van de watergang langs de noordzijde van het plangebied. Rechtsboven: Een gedeelte van de watergangen die door het plangebied lopen. Onder: De rietvegetatie die langs verschillende watergangen in het plangebied. Foto's: RHDHV, 2023.

3.2 Voorgenomen ingreep

Voor de realisatie van het beoogde distributiecentrum wordt het nu braakliggende terrein bebouwd. De exacte inrichting van het terrein is momenteel nog niet bekend. Voor wat betreft de bebouwing en kavelinrichting worden in deze quickscan de volgende uitgangspunten gehanteerd (zie hiervoor ook figuur 4.2):

- Vrijwel het volledige plangebied zal worden bebouwd, dan wel verhard.
- Er wordt een maximale bouwhoogte van 12,0 meter aangehouden, met een afwijkmogelijkheid voor een accent tot maximaal 16,0 meter hoog op de hoek van de Oost Veluweweg en Laan van de Leeuw.
- Er komt een ontsluitingsweg van het plangebied voor vracht- en autoverkeer op de Laan van de Kreeft en/of de Laan van het Omniversum.
- Er komt een groene begeleiding langs de Laan van de Kreeft.
- Verder geldt dat de bomen, het struweel, de kruiden en het riet binnen het plangebied worden gerooid dan wel verwijderd.
- De watergang ten noorden van het plangebied blijft gehandhaafd. Overige watergangen in en langs het plangebied worden mogelijk aangetast of gedempt.

Figuur 3-4 Stedenbouwkundige uitgangspunten kavel west (Bron: gemeente Apeldoorn)

De bouwwerkzaamheden van het distributiecentrum zijn voorzien in de periode tussen 2025 - 2027.

4 Toetsing soorten

In dit hoofdstuk wordt de (mogelijke) aanwezigheid van onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten beschreven en wordt voor de aanwezige habitats beoordeeld of ze geschikt zijn voor onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten. Tevens is per (mogelijk) voorkomende soort(groep) een effectbeoordeling opgenomen en worden eventuele vervolgstappen beschreven.

4.1 Werkwijze onderzoek naar beschermde soorten

Om na te gaan wat het belang is van het onderzoeksgebied voor de wettelijk beschermde soorten die in of nabij het onderzoeksgebied voorkomen, zijn op 10 mei 2023 de verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) voor het onderzoeksgebied en enkele kilometers rondom het onderzoeksgebied. Daarnaast zijn verspreidingsatlassen van verschillende soortgroepen geraadpleegd om inzicht te krijgen in de regionale verspreiding van soorten (Verspreidingsatlas, 2023). Door deze bestaande verspreidingsgegevens te raadplegen, is inzicht verkregen in de aanwezige beschermde soorten in of in de directe omgeving van het projectgebied.

Op 11 mei 2023 is een verkennend veldbezoek uitgevoerd (droog, half bewolkt, 3 Bft, 18 °C) door een deskundig ecoloog werkzaam bij Royal HaskoningDHV. Tijdens het veldbezoek is een habitatgeschiktheidsanalyse gedaan voor beschermde soorten die volgens de bureaustudie mogelijk voorkomen. Het plangebied is hierbij geïnspecteerd door een ronde langs de randen van het gebied te lopen. Daarbij is het bosperceel in het noordoosten doorkruist. De bomen in het plangebied zijn globaal gecontroleerd met een verrekijker vanaf de grond op aanwezigheid van holten en nesten. Vanwege het feit dat de bomen in blad stonden en het moerassige karakter van het plangebied konden niet alle bomen (in het bosperceel) volledig gecontroleerd worden.

Aan de hand van de verspreidingsgegevens en het veldbezoek is beoordeeld voor welke beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is in het onderzoeksgebied. Door middel van een beknopte analyse van het project in relatie tot de biotoopeisen van de beschermde soorten uit het onderzoeksgebied is beoordeeld welke negatieve effecten de voorgenomen werkzaamheden kunnen hebben op mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende beschermde soorten. Indien de onderzoeksresultaten voldoende zekerheid geven over het voorkomen van beschermde soorten, worden de mogelijke (negatieve) effecten van de voorgenomen ingreep op deze soorten bepaald. In het geval dit op basis van de verkregen onderzoeksgegevens niet mogelijk is, wordt aangegeven welke vervolgstappen, zoals het uitvoeren van nader soortgericht onderzoek, moeten plaatsvinden.

4.2 Aanwezige of te verwachten soorten en effectbeoordeling

4.2.1 Vaatplanten

Op basis van de verspreidingsgegevens kan de kartuizer anjer voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende kruiden waargenomen binnen het plangebied: algemeen voorkomende gassoorten, dagkoekoeksbloem, boterbloem, gewoon barbarakruid, boerenwormkruid, gewone smeerwortel, grote brandnetel en pinksterbloem.

Kartuizer anjer

Groeilocaties van de kartuizer anjer zijn bekend langs de Stadhoudersmolenweg, meer dan 700 meter noordwestelijk van het plangebied. Ook komt de soort langs het Apeldoorns kanaal voor. De verspreiding van de kartuizer anjer is gebonden aan droge, matig voedselarme, vaak kalkhoudende grond (zand, mergel en stenige plaatsen) (Verspreidingsatlas, 2023). In het plangebied ontbreekt het aan geschikte groeiomstandigheden voor de kartuizer anjer. Het plangebied betreft een voormalig agrarisch perceel en de aanwezige vegetatie duidt op een relatief voedselrijke bodem. Bovendien is de bodem nat. Groeilocaties van de kartuizer anjer kunnen daardoor op voorhand uitgesloten worden.

Effectbeoordeling en conclusie

Negatieve effecten en daarmee een overtreding van de Wnb ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn op voorhand uitgesloten.

4.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van de verspreidingsgegevens kunnen, boommater, bunzing, das, hermelijn, steenmarter, wezel voorkomen. Voor andere in de ruimere omgeving waargenomen beschermde zoogdiersoorten (otter, bever en wolf) geldt dat ze niet in het plangebied worden verwacht vanwege het ontbreken van geschikte oeverzones, voldoende dekking en rust.

Kleine marterachtigen (bunzing, wezel, hermelijn)

Van bunzing en wezel zijn waarnemingen bekend in en langs de rand van het plangebied. Het voorkomen van hermelijn is op basis van ruimere verspreidingsgegevens tevens niet uit te sluiten. Kleine marterachtigen komen veelal voor in kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden in de nabijheid. Ook in een bebouwde omgeving met veel groen kunnen ze voorkomen. Voor alle drie de soorten kleine marters geldt dat goede schuilmogelijkheden met voldoende rust en de aanwezigheid van geschikt voedsel (met name woelmuizen) een vereiste is voor het voorkomen (Zoogdiervereniging, 2023).

Het plangebied met de aanwezige ruigte en opslag van bomen vormt geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen. Vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de soortgroep zijn niet uitgesloten in de dichter begroeide delen van het plangebied. Daarnaast kunnen kleine marters foeragerend voorkomen, voornamelijk langs de randen van de aanwezige ruigte en opslag van bomen. Omdat door het langzaam maar zeker vullen van de wijk Zuidbroek steeds minder foerageergebied overblijft, valt niet uit te sluiten dat het plangebied tot essentieel foerageergebied behoort.

Effectbeoordeling

Voor de ontwikkeling van het plangebied zal de aanwezige ruigte en opslag van bomen permanent verwijderd worden. Als gevolg van de herinrichting van het terrein kunnen vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van kleine marterachtigen vernietigd worden. Daarnaast kunnen er tijdens de uitvoering dieren worden verwond of gedood. Dit leidt tot een overtreding van de Wnb artikel 3.10 lid a en b.

Boommarter & Steenmarter

Van de boommarter zijn waarnemingen bekend bij de oprit van de A50, op circa 800 meter afstand van het plangebied. De steenmarter is in de directe omgeving van het plangebied waargenomen langs de Oost Veluweweg. Beide betreffen waarschijnlijk verkeersslachtoffers. De boom- en steenmarter komen in Nederland voor in verschillende biotopen. De boommarter is vooral gebonden aan verschillende typen loofbos, daarin hebben ze rustplaatsen in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhollen, tussen boomwortels of onder takkenbossen (Zoogdiervereniging, 2023). De steenmarter heeft vaak zijn verblijfplaats in en aan de rand van stedelijk gebied in gebouwen, zoals op zolders, in kruipruimtes, spouwmuren of ruimten onder de dakbedekkingen (Zoogdiervereniging, 2023). Echter steenmarters komen ook voor in het leefgebied van de boommarter en andersom.

In het plangebied ontbreekt het aan gebouwen, waardoor vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen in bebouwing op voorhand uitgesloten zijn. De bomen in het plangebied zijn relatief jong en in goede staat. Echter omdat de bomen in blad stonden en lastig te bereiken waren is niet volledig uit te sluiten dat er holen en/of nesten, geschikt als potentieel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van boom- of steenmarter aanwezig zijn in het plangebied. Daarnaast kunnen de dieren evenals kleine marterachtigen foeragerend voorkomen in het plangebied en is het niet uitgesloten dat het essentieel foerageergebied betreft.

Effectbeoordeling

Voor de ontwikkeling van het plangebied zal de aanwezige ruigte en opslag van bomen permanent verwijderd worden. Als gevolg van de herinrichting van het terrein kunnen vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van boom- of steenmarter vernietigd worden. Daarnaast kunnen er tijdens de uitvoering dieren worden verwond of gedood. Hetgeen leidt tot een overtreding van de Wnb artikel 3.10 lid a en b.

Das

De das is waargenomen relatief dicht bij het plangebied, op circa 200 afstand. Het gaat zowel om waarnemingen ten noorden van de Oost-Veluweweg, als een waarneming in de woonwijk richting het zuidwesten. De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 meter onder het maaiveld. Burchten zijn doorgaans gelegen in bos(jes) of houtwallen. Foerageergebied omvat weiden, akkerland en bos (Zoogdiervereniging, 2023).

Gedurende het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van sporen of potentiële verblijfplaatsen van de das. Deze zijn niet waargenomen. Het grondwater staat in het plangebied ook te hoog voor eventuele burchten, waardoor aanwezigheid van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de das op voorhand uitgesloten worden binnen het plangebied. Het overige gebied ten zuiden en westen van de Oost Veluweweg is vanwege het ontbreken van voldoende dekking en rust ongeschikt om te kunnen fungeren als vaste voortplantings- of rustplaats. Om het plangebied te bereiken moeten de dieren daardoor de Oost Veluweweg kruisen, met een hoog risico op verkeersslachtoffers. Gezien de aanwezigheid van vergelijkbaar habitat in de directe omgeving en de beperkte bereikbaarheid van het plangebied wordt uitgesloten dat het plangebied fungeert als essentieel foerageergebied. Mogelijk komt de soort wel incidenteel foeragerend voor in het plangebied.

Effectbeoordeling

Negatieve effecten en daarmee een overtreding van de Wnb ten aanzien van de das zijn op voorhand uitgesloten.

Eekhoorn

De eekhoorn is waargenomen in een klein bosperceel langs de Stadhoudersmolenweg, circa 800 meter ten noordwesten van het plangebied. Eekhoorns bouwen nesten (hoog) in bomen of gebruiken boomholten. Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied (Zoogdiervereniging, 2023).

Gedurende het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van sporen of potentiële verblijfplaatsen van eekhoorn zoals nesten of voedselresten, deze zijn niet aangetroffen. Doordat de aanwezige bomen ook voornamelijk wilgen betreffen, ontbreekt het aan een hoge voedselbeschikbaarheid. Doordat het plangebied tevens niet in directe verbinding staat met een bosrijke omgeving, is de aanwezigheid van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de eekhoorn is uitgesloten.

Effectbeoordeling

Negatieve effecten en daarmee een overtreding van de Wnb ten aanzien van de eekhoorn zijn op voorhand uitgesloten.

Algemeen voorkomende beschermde zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor meer algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten zoals, bosmuis, egel, konijn en woelrat. Tijdens het veldbezoek zijn deze niet waargenomen. Wel is er in het gehele plangebied geschikt biotoop aanwezig en is voorkomen van een of meerdere soorten in het onderzoeksgebied aannemelijk.

Effectbeoordeling

Als gevolg van de herinrichting van het terrein kunnen vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van algemeen voorkomende beschermde zoogdieren vernietigd worden. Daarnaast kunnen er dieren worden verwond of gedood. Dit leidt tot een overtreding van de Wnb artikel 3.10 lid a en b. Voor deze algemeen voorkomende beschermde soorten bestaat in de Provincie Gelderland een algemene vrijstelling voor het aanvragen van een ontheffing bij overtreding van verbodsbepalingen. Om deze reden hoeft voor de optredende negatieve effecten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient invulling gegeven te worden aan de algemene zorgverplichting, die te allen tijde van toepassing is (artikel 1.11 van de Wnb), voor zowel beschermde als vrijgestelde of niet-beschermde soorten.

4.2.3 Vleermuizen

Op basis van de verspreidingsgegevens kunnen de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, ruige vleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis voorkomen. Vleermuizen worden in vrijwel het gehele land waargenomen. Ze maken gedurende een jaar gebruik van meerdere type verblijfplaatsen (zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen). Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten (zoals rosse vleermuis) en gebouwbewonende soorten (zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis). Een aantal soorten maken zowel van gebouwen als van bomen gebruik als verblijfplaats (bijvoorbeeld ruige dwergvleermuis).

Vleermuizen foerageren over het algemeen op relatief windluwe plaatsen, zoals tuinen en langs bosranden. Om van de verblijfplaats naar foerageergebied te komen (en andersom) wordt gebruikt gemaakt van zogenaamde vliegroutes, die bestaan uit lijnvormige elementen zoals bomenrijen en watergangen. Deze lijnvormige elementen kunnen tevens dienen als migratieroute van soorten die buiten Nederland overwinteren.

Verblijfplaatsen (zomer-kraam-paar-winter)

In het plangebied ontbreekt het aan gebouwen, waardoor vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten uitgesloten zijn. Tijdens het veldbezoek zijn de bomen in het plangebied en de directe omgeving van het plangebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van voor vleermuizen geschikte boomholtes. De bomen zijn relatief jong en in goede staat. Oudere/dikkere bomen staan enkel in het uiterste noordoosten van het plangebied en betreffen voornamelijk wilgen. Omdat de bomen in blad stonden en lastig te bereiken waren is niet volledig uit te sluiten dat deze hollen, scheuren en/of loszittende bast, geschikt als potentieel vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen boombewonende vleermuizen, bevatten.

Vliegroutes

In het plangebied ontbreekt het aan aaneengesloten bomenrijen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als vliegroute. Direct ten noorden van het plangebied loopt een watergang die gebruikt kan worden door vleermuizen om zich langs te verplaatsen. Omdat de omgeving van de watergang sterk is verlicht en er in de omgeving vergelijkbare uitwijkmogelijkheden als potentiële vliegroute zijn, zoals de dichte bomenrij aan de overzijde van de Oost Veluwseweg, zal het niet gaan om een essentiële vliegroute.

Foerageergebied

Het plangebied heeft door de opgaande vegetatie, plassen en watergangen een hoge aantrekkingskracht op insecten en is daarom geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In de directe omgeving van het plangebied echter alternatief geschikt foerageergebied aanwezig, bijvoorbeeld in de vorm van het parkje met vijver in het verlengde van de Laan van de Leeuw. Er kan daarom geconcludeerd worden dat het plangebied geen onderdeel is van essentieel foerageergebied van vleermuizen.

Effectbeoordeling

Voor de ontwikkeling van het plangebied zullen de aanwezige bomen permanent verwijderd worden. Het is niet uitgesloten dat deze bomen fungeren als vaste rust- en voortplantingsplaats voor boombewonende soorten. Als gevolg van de herinrichting van het terrein kunnen daarmee vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van boombewonende vleermuizen vernietigd worden. Daarnaast kunnen er tijdens de uitvoering dieren worden verstoord, verwond of gedood. Dit leidt tot een overtreding van de artikel 3.5, lid 1,2 en 4 van de Wnb.

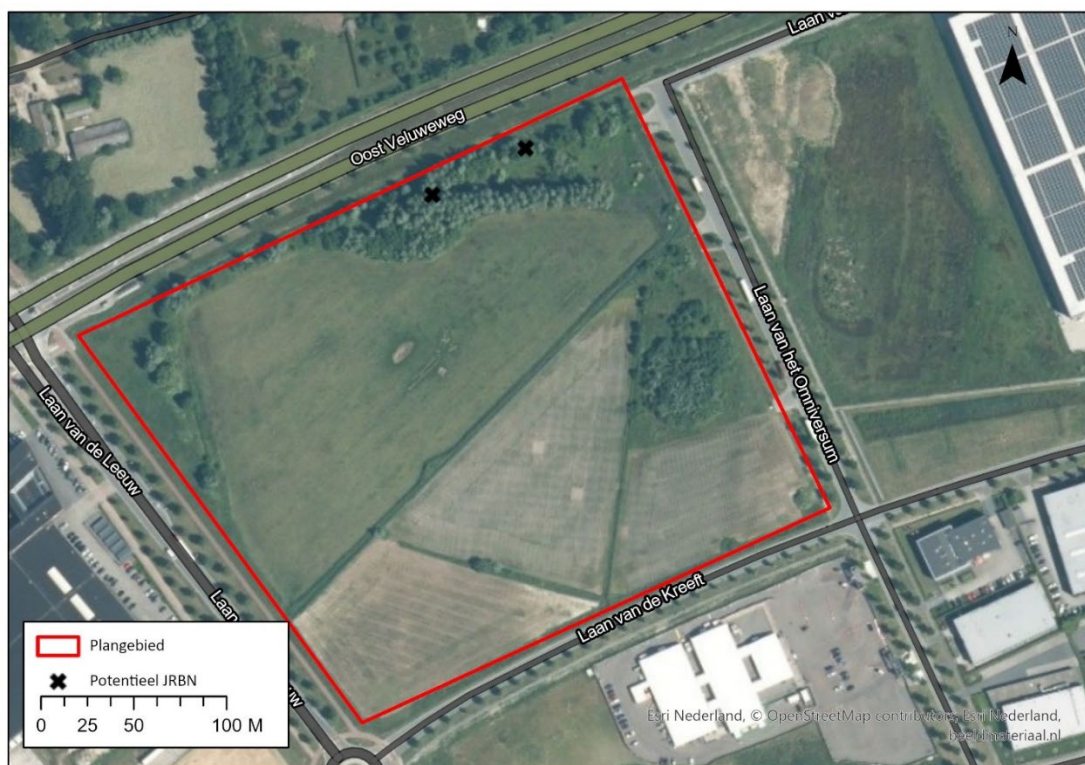
4.2.4 Broedvogels

Uit de verspreidingsgegevens van de NDFF is gebleken dat in of in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van verschillende soorten broedvogels met zowel jaarrond als niet-jaarrond beschermde nesten. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten waargenomen: zwarte kraai, winterkoning, kleine karekiet, ekster, nijlgans, kievit, waterhoen, koolmees en houtduif.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

De nesten van een aantal vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Deze nesten zijn beschermd omdat ze jaarrond worden gebruikt, of omdat een soort zeer honkvast is en er elk jaar naar terugkeert en moeilijk in staat is om een nieuw nest te maken. Dit kan zowel gaan om soorten die broeden in bebouwing als om soorten die broeden in bomen. Van de volgende broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend: buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, ooievaar, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil,

Tijdens het veldbezoek zijn de bomen in en nabij het plangebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van grote nesten. In het bosperceel in het noordoosten van het plangebied zijn twee grotere nesten waargenomen die potentieel een jaarrond beschermd nest kunnen vormen van boombroedende soorten als: ransuil, buizerd en boomvalk.

Figuur 4-1 Locaties van potentiële jaarrond beschermde nesten (JRBN) waargenomen binnen het plangebied.

In het plangebied ontbreekt het aan gebouwen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten die in gebouwen broeden, zoals huismus en gierwaluw, is op voorhand uitgesloten

Daarnaast is het niet uitgesloten dat het plangebied mogelijk deel uit maakt van een territorium van een steenuil. Het leefgebied van de steenuil bestaat veelal uit kleinschalige cultuurlandschappen met een variatie aan houtwallen, heggen, weiljes en knoestige bomen. In grootschalige landbouwgebieden is de steenuil afhankelijk van gevarieerde erven bij boerderijen of vrijstaande huizen. Jachtgebied bestaat uit open terrein met het hele jaar door lage vegetatie (beweiding). Voorts zijn er voldoende zitplaatsen van één tot anderhalve meter hoogte (paaltjes bijvoorbeeld) om vanaf te jagen. Er zijn schuilplaatsen en broedholen in oude bomen, schuren, gebouwen en dergelijke (Vogelbescherming, 2023). De steenuil kan binding hebben met de boerderijen aan de overzijde van de OostVeluweweg en foerageren in het plangebied.

Vogels zonder jaarrond beschermd nest

In het plangebied en de direct omgeving kunnen algemene broedvogels zoals zwarte kraai, winterkoning, kleine karekiet, ekster, nijlgans, kievit, waterhoen en houtduif voorkomen. In het plangebied is geschikt leefgebied aanwezig voor deze vogelsoorten om tot broeden te komen in de vorm van de opslag van struiken, bomen, het riet en de oevers en watergangen binnen het plangebied. Aanwezigheid van broedgevallen van algemene broedvogels is daarom in het plangebied niet uitgesloten.

Effectbeoordeling

Met het kappen van de bomen en het verwijderen van de aanwezige ruigte worden mogelijk (jaarrond beschermde) nesten en/of een territorium van de steenuil vernietigd. Daarnaast geldt wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd in het broedseizoen dat broedende vogels in het plangebied en de directe omgeving worden verstoord. Wanneer broedende vogels voortijdig het nest verlaten, geldt dit tevens als het opzettelijk vernietigen of beschadigen van nesten en eieren van vogels. Dit is een overtreding van artikel 3.1, lid 1, 2 en 4, van de Wnb.

4.2.5 Vissen

Op basis van verspreidingsgegevens kan de beekprik voorkomen.

Beekprik

De beekprik wordt waargenomen in de Grift, op circa 800 meter afstand van het plangebied. Beekprik is een geheel stromingsminnende soort. Ze leven in beken en riviertjes met een matige stroming. De larven laten zich na het uitkomen met de stroom meevoeren naar detritusbanken en slibbodems waar ze zich ingraven en leven van detritus en kleine organismen die uit het water gefilterd worden (RAVON, 2023). Binnen het plangebied zijn geen stromende watergangen aanwezig. De aanwezige sloten bevatten vrijwel geheel stilstaand water en bevat geen geschikte voortplantingslocaties. De aanwezigheid van de beekprik is uitgesloten.

Effectbeoordeling

Negatieve effecten en daarmee een overtreding van de Wnb ten aanzien van beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten.

4.2.6 Amfibieën

Op basis van de verspreidingsgegevens kan de poelkikker voorkomen.

Poelkikker

De dichtstbijzijnde waarneming van de poelkikker is gedaan circa 800 meter ten noordoosten van het plangebied, in een watergang parallel aan de A50. De poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De soort komt vooral tot voortplanting in vennen en hoogveenputten en in andere kleine wateren als rivierbegeleidende wateren, veedrinkpoelen en sloten. Buiten de voortplanting zijn poelkikkers minder gebonden aan water en brengen ze de rest van het seizoen door op het land. Op het land worden voor de overwintering vaak bosjes of houtwallen gebruikt die op niet meer dan 400 meter van het water afliggen (RAVON, 2023). De watergangen in en aangrenzend aan het plangebied voldoen aan de hiervoor beschreven biotoop-eisen van de poelkikker. De aanwezige houtopstanden hebben potentie als landbiotoop voor zomer- en winterverblijfplaatsen. De dieren kunnen er in holletjes tussen de wortels van de bomen en onder het struikgewas wegkruipen.

Effectbeoordeling

De herinrichting van het terrein en bijbehorende inzet van zwaar materieel in en rondom de watergangen in het plangebied kan leiden tot het vernietigen van vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van de poelkikker. Daarnaast kunnen hierbij dieren worden verstoord en gedood. Dit leidt tot een overtreding van verbodsbepaling artikel 3.5, lid 1 en 2 van de Wnb.

Algemeen voorkomende beschermde amfibieën

Voor algemeen voorkomende beschermde soorten zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker geldt dat ze de watergangen, oevers en begroeiing in het plangebied kunnen gebruiken als voortplantingslocatie, foerageergebied of overwinteringsplek. Het plangebied is voor geen van deze soorten van bijzondere of onderscheidende waarde, gezien de hoeveelheid vergelijkbaar biotoop in de direct omgeving van het plangebied.

Effectbeoordeling

Evenals voor de poelkikker geldt dat de herinrichting van het terrein kan leiden tot het vernietigen van vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van algemeen voorkomende beschermde amfibieën. Hiermee is mogelijk sprake van een overtreding van de Wnb artikel 3.10 lid a en b. Voor deze algemeen voorkomende beschermde soorten bestaat in de Provincie Gelderland een algemene vrijstelling voor het aanvragen van een ontheffing bij overtreding van verbodsbepalingen. Om deze reden hoeft voor de optredende negatieve effecten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient invulling gegeven te worden aan de algemene zorgverplichting, die te allen tijde van toepassing is (artikel 1.11 van de Wnb), voor zowel beschermde als vrijgestelde of niet-beschermde soorten.

4.2.7 Reptielen

Op basis van de verspreidingsgegevens kan de hazelworm voorkomen.

Hazelworm

De hazelworm is éénmaal waargenomen circa 800 meter ten westen van het plangebied in de omgeving van het Apeldoorns Kanaal. De hazelworm komt voor op zandige bodems met een dichte begroeiing afgewisseld met zonnige plaatsen. De soort wordt vooral aangetroffen in bos- en heidegebieden met een vochtige bodem. Hazelwormen zonnen veel. Dit doen ze soms op open plekken, maar vaker tegen een stuk hout of een steen, tussen strooisel, tussen bladeren of deels verscholen in de vegetatie. De rest van de tijd houden ze zich verborgen onder de vegetatie, stenen of verblijven ze in hopen in de grond (RAVON, 2023).

De waargenomen hazelworm is vermoedelijk een zwervend individu, afkomstig van de Veluwe. Het natuurgebied ligt op circa twee kilometer meter afstand en biedt een geschikt leefgebied voor de hazelworm met bos en heide. In het plangebied ontbreekt het aan dergelijk biotoop. Tevens staat het met de drukke stedelijke omgeving niet in verbinding met het verspreidingsgebied van de soort. Vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de hazelworm in het plangebied worden uitgesloten.

Effectbeoordeling en conclusie

Negatieve effecten en daarmee een overtreding van de Wnb ten aanzien van beschermde reptielen zijn op voorhand uitgesloten.

4.2.8 Ongewervelden

Op basis van de verspreidingsgegevens kunnen grote vos, grote weerschijnvlinder, sleedoornpage en vliegend hert voorkomen.

Grote vos

De dichtstbijzijnde waarneming van grote vos is gedaan circa 900 meter ten noorden van het plangebied in de Beemte. De grote vos komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Voor de overwintering moeten er geschikte plaatsten, zoals holle bomen of stapels hout aanwezig zijn. De soort legt vooral eitjes op iep, maar ook op zoete kers en sommige wilgensoorten.

De grote vos is een zeldzame vlinder. Hij werd acuut met uitsterven bedreigd maar hij wordt de laatste tijd vaker gezien. Er wordt sinds 2019 ook voortplanting vastgesteld. Het lijkt erop dat ze zich weer vestigen in Nederland. Het is een zeer mobiele soort die veel zwervt (Vlinderstichting, 2023).

Binnen het plangebied bevinden zich enkele kleine houtopstanden. De aanwezige bomen zijn veelal jong, echter zijn scheuren en inrottingsholten niet volledig uitgesloten. Winterbiotoop voor de grote vos is daarmee dan ook niet uitgesloten. Geschikte waardplanten als iep en wilg komen tevens voor in en langs het plangebied. Het voorkomen van voortplantingsplaatsen van de grote vos is daarmee niet uitgesloten.

Effectbeoordeling

Voor de ontwikkeling van het plangebied zal de aanwezige ruigte en opslag van bomen permanent verwijderd worden. Als gevolg van de herinrichting van het terrein kunnen vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de grote vos vernietigd worden. Daarnaast kunnen er dieren worden verwond of gedood. Dit leidt tot een overtreding van de Wnb artikel 3.10 lid a en b.

Grote weerschijnvlinder

De dichtstbijzijnde waarneming van grote weerschijnvlinder is gedaan circa 900 meter ten westen van het plangebied in de omgeving van het Apeldoorns Kanaal. De grote weerschijnvlinder is een zeldzame standvlinder. De soort leeft in vochtige gevarieerde loofbossen en is vooral nog in de Achterhoek en Twente te vinden. De waardplant van de grote weerschijnvlinder is vooral boswilg. Verder worden ook wel eens andere wilgen gebruikt, zoals de grauwe wilg. Geschikte bomen staan op zonnige, beschutte plaatsen. De eitjes worden afzonderlijk afgezet op de bovenkant van oude blaadjes in vier tot vijf meter hoge wilgen (Vlinderstichting, 2023).

Binnen het plangebied bevinden zich enkele kleine houtopstanden. De aanwezige houtopstanden bestaan veelal uit opslag van wilg. Het voorkomen van voortplantingsplaatsen van de grote weerschijnvlinder is daarmee niet uitgesloten.

Effectbeoordeling

Voor de ontwikkeling van het plangebied zal de aanwezige ruigte en opslag van bomen permanent verwijderd worden. Als gevolg van de herinrichting van het terrein kunnen vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de grote weerschijnvlinder vernietigd worden. Daarnaast kunnen er dieren worden verwond of gedood. Dit leidt tot een overtreding van de Wnb artikel 3.10 lid a en b.

Sleedoornpage

De sleedoornpage wordt veel waargenomen in Park Zuidbroek, op circa één kilometer ten zuiden van het plangebied,. Het habitat van de sleedoornpage wordt vooral gevormd door sleedoornstruwelen, houtwallen en bosranden. De laatste jaren lijkt het leefgebied steeds meer te verschuiven naar tuinen en parken in stedelijk gebied. De waardplant van de soort is voornamelijk sleedoorn en enkele andere gecultiveerde Prunus-soorten. De gebruikte sleedoorns moeten geregeld verjongd worden door begrazing of door ze regelmatig te snoeien (Vlinderstichting, 2023). Tijdens het veldbezoek is gelet op aanwezigheid van sleedoorns of andere prunussoorten binnen het plangebied. Deze zijn niet waargenomen. Het voorkomen van voortplantingsplaatsen van de sleedoornpage is daarmee uitgesloten.

Effectbeoordeling en conclusie

Negatieve effecten en daarmee een overtreding van de Wnb ten aanzien van de sleedoornpage zijn op voorhand uitgesloten.

Vliegend hert

De dichtstbijzijnde waarneming van het vliegend hert is gedaan circa één kilometer ten zuidwesten van het plangebied, in een bosperceel langs het Apeldoorns Kanaal. Het vliegend hert is voor de ontwikkeling van haar larven afhankelijk van door schimmels aangetast rottend eikenhout. Vroeger was dit aanwezig in de vorm van langzaam wegwijnende zeer oude eiken. Deze zijn er al lang niet meer in Nederland. De plaatsen waar de soort de laatste 200 jaar heeft kunnen overleven in ons land zijn de plekken waar dit type hout min of meer kunstmatig aanwezig was, veelal in de vorm van hakhoutcultuur. Hier bleven stompjes staan die uiteindelijk weggroten. Het verspreidingsgebied is daardoor beperkt (Stichting Eis, 2023). Tijdens het veldbezoek is gelet op aanwezigheid van wegwijnende eiken binnen het plangebied. Deze zijn niet waargenomen. Het voorkomen van voortplantingsplaatsen van het vliegend hert is daarmee uitgesloten.

Effectbeoordeling en conclusie

Negatieve effecten en daarmee een overtreding van de Wnb ten aanzien van het vliegend hert zijn op voorhand uitgesloten.

4.3 Voorzorgsmaatregelen en noodzaak vervolgstappen

In deze paragraaf zijn de te nemen vervolgstappen, zoals het uitvoeren van nader onderzoek en het nemen van voorzorgs- of mitigerende maatregelen, beschreven. Indien aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het onderzoek is aangetoond, is bepaald of overtredingen van verbodsbepalingen te verwachten is, en of een ontheffing in het kader van de Wnb, noodzakelijk is.

4.3.1 Grondgebonden zoogdieren

Voor het verwijderen van de ruigte en bomen binnen het plangebied geldt dat er geen voorzorgsmaatregelen te treffen zijn om vernietigen van potentiële verblijfplaatsen of essentieel foerageergebied van marterachtigen (zowel kleine marterachtigen als boom- en/of steenmarter) te voorkomen. Aanvullend onderzoek dient uitsluitend te geven over welke functie het plangebied daadwerkelijk voor marterachtigen vervult. Wanneer aanwezigheid van de soorten wordt aangetoond is een aanvraag voor een ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk. Voor de boom- en de steenmarter geldt dat het nader onderzoek begint met een check op aanwezigheid van boomholten wanneer de bomen in het plangebied niet meer in blad staan. Voor de kleine marterachtigen geldt dat het aantonen van deze functies middels nader onderzoek vrijwel ondoenlijk is. Met cameravallen zou aanwezigheid van individuen aangetoond kunnen worden, maar dat is voor de bunzing en de wezel al bekend in de NDFF. Voor de kleine marterachtigen geldt dat direct overgegaan kan worden tot aanvragen van een ontheffing voor vernietiging van verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied.

Het doden of verwonden marterachtigen (zowel kleine marterachtigen als boom- en/of steenmarter) kan tijdens de uitvoering wel voorkomen worden door te werken buiten de voor de soortgroep kwetsbare periode dat ze jongen hebben:

- Voor de meeste soorten kan dit door te werken buiten de periode: maart tot en met september.

4.3.2 Vleermuizen

Voor het kappen van bomen geldt dat voor het potentieel verstoren en doden van individuen en het potentieel vernietigen van rust- en verblijfplaatsen geen voorzorgsmaatregelen te treffen zijn. Een nader onderzoek moet dan uitwijzen of er daadwerkelijk vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Op basis van de uitkomst van het nader onderzoek dient dan bepaald te worden of en zo ja, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn en of een ontheffingsaanvraag ingediend moet worden. Dit onderzoek begint met een check op aanwezigheid van boomholten spleten, kieren en loszittende stukken bast wanneer de bomen in het plangebied niet meer in blad staan.

Om tijdens de uitvoering het verstoren van foeragerende of langsvliegende vleermuizen en verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied (en overtreding van verbodsartikelen van de Wnb) te voorkomen zijn de volgende maatregelen nodig:

- De aanlegwerkzaamheden bij daglicht uit te voeren van zonsopkomst tot zonsondergang of bij nachtelijke werkzaamheden aangepaste verlichting te gebruiken die gericht is op de bouwplaats en niet op het omringende landschap.

Bovenstaande maatregel is van toepassing indien gewerkt wordt in de actieve periode van vleermuizen, indien buiten de actieve periode van vleermuizen gewerkt wordt, dus in de winterrustperiode van half november t/m half maart, zijn geen aanvullende maatregelen nodig en kan regulier licht worden toegepast, met de aantekening dat het voorkomen van verstrooiing naar de omgeving ook in de winterperiode nodig blijft ten aanzien van leefgebieden van bijvoorbeeld zoogdieren en vogels.

4.3.3 Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest:

Voor het verwijderen van de ruigte en bomen binnen het plangebied geldt dat het verstoren van broedgevallen van vogels met zowel jaarrond al niet jaarrond beschermde nesten is te voorkomen door:

- Buiten het broedseizoen te werken, of;
- Indien gewerkt wordt in het broedseizoen, de werkzaamheden ecologisch te laten begeleiden zodat gewerkt wordt buiten de verstoringafstand van aanwezige broedgevallen.

Veel methoden om tijdens het broedseizoen door te kunnen werken, zijn niet “waterdicht”; het is vaak niet te garanderen dat broedgevallen niet zullen optreden. Buiten het broedseizoen werken heeft dan ook de voorkeur om overtreding van de Wnb ten aanzien van broedvogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt grofweg van maart tot augustus, afhankelijk van de weersomstandigheden. Het is echter mogelijk dat buiten deze periode ook broedgevallen aanwezig zijn. Een houtduif kan bijvoorbeeld nog tot half oktober broeden. Het is daarom van belang om het terrein enkele dagen voor aanvang van de werkzaamheden te laten inspecteren door een ter zake kundig ecooloog.

4.3.4 Broedvogels met jaarrond beschermd nest

Voor het kappen van bomen met potentiële jaarrond beschermde nesten geldt dat een aanvullend onderzoek naar de functie van deze nesten noodzakelijk is. Daarnaast geldt dat de functie van het plangebied als onderdeel van een territorium van de steenuil onderzocht moet worden. Wanneer aanwezigheid van een jaarrond beschermd nest of een steenuil territorium wordt aangetoond is een aanvraag voor een ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk en moeten compenserende maatregelen genomen worden.

4.3.5 Amfibieën

Voor werkzaamheden in en rondom watergangen geldt dat er geen maatregelen te treffen zijn om volledig te voorkomen dat voortplantings- en winterbiotoop van de poelkikker verloren gaat. Daarnaast geldt dat het doden van dieren niet is uitgesloten. Nader onderzoek moet plaatsvinden om de aanwezigheid van de poelkikker aan te tonen of uit te sluiten.

4.3.6 Ongewervelden

Voor het verwijderen van de ruigte en bomen binnen het plangebied (voornamelijk wilg en iep) geldt dat er zijn geen maatregelen te treffen om volledig te voorkomen dat voortplantings- en winterbiotoop van de grote vos of de grote weerschijnvlinder verloren gaat. Daarnaast geldt dat het doden van dieren niet te voorkomen is. Nader onderzoek moet plaatsvinden om de aanwezigheid van de vlindersoorten aan te tonen of uit te sluiten.

4.3.7 Algemene zorgplicht

Voor alle soorten, beschermd of niet, geldt te allen tijde de algemene zorgplicht. Onderstaand wordt een aantal maatregelen beschreven om aan de algemene zorgplicht te voldoen:

- De werkzaamheden worden bij voorkeur alleen overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang uitgevoerd. Veel algemene en beschermde diersoorten zijn vooral actief gedurende de vroege ochtend, late avond en nacht;
- Na zonsondergang wordt het gebruik van kunstlicht zoveel mogelijk beperkt en uitstraling van licht naar de omgeving voorkomen;
- Indien er nabij vegetatie of watergangen gewerkt moet worden, wordt er één richting opgewerkt, zodat kleine dieren van de werkzaamheden vandaan kunnen vluchten. Houd hierbij rekening met vluchtwegen (werk dus niet richting een doodlopende hoek) en zorg dat de dieren voldoende vrije ruimte hebben om te vluchten;
- Voor de uitvoering van de werkzaamheden wordt enkel gebruik gemaakt van de ruimte die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Zo wordt onnodige verstoring van dieren en planten en beschadiging van hun leefgebied voorkomen;
- Wanneer de werkzaamheden gedurende langere tijd stilliggen, dient het terrein vóór herstart van de werkzaamheden (opnieuw) geïnspecteerd te worden door een erkend ecooloog.

Ecologisch werkprotocol

Voorgenoemde maatregelen en toepassen van preventieve dan wel mitigerende maatregelen dienen door een ecologisch deskundige te worden bewaakt. Hiertoe dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Dit ecologisch werkprotocol dient tijdens de werkzaamheden op locatie aanwezig te zijn.

4.4 Conclusie soortenbescherming

In het plangebied kunnen mogelijk verschillende soorten marsters, vleermuizen, broedvogels, amfibieën en vlinders voorkomen. Deze soorten zijn voornamelijk gebonden aan de ruigte, opslag van bomen en watergangen binnen het plangebied. Voor algemeen voorkomende broedvogels geldt negatieve effecten en een overtreding van de Wnb te voorkomen zijn door het nemen van voorzorgsmaatregelen zoals beschreven in paragraaf 4.3.3. Voor de overige soortgroepen geldt dat nader onderzoek de exacte functie van het plangebied moet uitwijzen. Indien aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het onderzoek is aangetoond, is het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk. Het onderstaande overzicht (tabel 4-1) geeft een samenvatting van deze conclusie.

Tabel 4 1. Overzicht van voorkomende en niet uitgesloten soorten in het onderzoeksgebied, de mogelijk optredende negatieve tijdelijke en permanente effecten, en welk verbodsartikel van toepassing is. Er is ook aangegeven of vervolgonderzoek noodzakelijk is.

Soortgroep	Soort of soorten	Tijdelijke en/of permanente effecten?	Verbodsartikel Wnb	Vervolgstappen/voorzorgs maatregelen noodzakelijk?
Grondgebonden zoogdieren	Bunzing, wezel, hermelijn, boommarter en steenmarter	Vernietigen van potentiële verblijfplaatsen of essentieel foerageergebied en mogelijk doding of verwonding van individuen.	artikel 3.10 lid a en b	Nader onderzoek en het nemen van voorzorgsmaatregelen zoals beschreven in paragraaf 4.3.1.
Vleermuizen	Soorten als: de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, ruige vleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis	Vernietigen van potentiële verblijfplaatsen en mogelijk doding, verwonding en/of verstoring van individuen.	artikel 3.5, lid 1,2 en 4	Nader onderzoek en het nemen van voorzorgsmaatregelen zoals beschreven in paragraaf 4.3.2.
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	Soorten als: zwarte kraai, winterkoning, kleine karekiet, ekster, nijlgans, kievit, waterhoen, koolmees en houtduif.	Vernietigen of beschadigen van nesten en eieren.	artikel 3.1, lid 1, 2 en 4	Nemen van voorzorgsmaatregelen zoals beschreven in paragraaf 4.3.3.
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	Soorten als: ransuil, buizerd steenuil en boomvalk	Vernietiging van jaarrond beschermde nesten en/of een territorium van de steenuil en daarmee vernietigen of beschadigen van nesten en eieren.	artikel 3.1, lid 1, 2 en 4	Nader onderzoek en het nemen van voorzorgsmaatregelen zoals beschreven in paragraaf 4.3.3. en 4.3.4.
Amfibieën	Poelkikker	Vernietigen van potentiële verblijfplaatsen en mogelijk doding, verwonding en/of verstoring van individuen.	artikel 3.5, lid 1 en 2	Nader onderzoek zoals beschreven in paragraaf 4.3.5.
Ongewervelden	Grote vos en grote weerschijnvlinder	Vernietigen van potentiële verblijfplaatsen en mogelijk doding en/of verwonding van individuen.	artikel 3.10 lid a en b	Nader onderzoek zoals beschreven in paragraaf 4.3.6.

5 Advies bovenwettelijke maatregelen

Dit hoofdstuk beschrijft enkele kansrijke maatregelen die binnen het plangebied genomen kunnen worden om de ecologische kwaliteit van het gebied te verbeteren. Omdat de voorgestelde maatregelen geen verplichting vormen vanuit de Wet natuurbescherming, wordt voor deze maatregelen de term “bovenwettelijke maatregelen ecologie” gebruikt. Zie in de bijlage 1 voor een toelichting op het belang van deze bovenwettelijke maatregelen.

5.1 Advies

De moerassige houtopstand met opslag van wilgen, in het noordoosten van het plangebied, kan voor veel verschillende diersoorten een leefgebiedsfunctie vervullen. Zoals in de quickscan beschreven kunnen onder andere verschillende soorten marter, vleermuizen, broedvogels, amfibieën en vlindersoorten er rusten, foerageren, voortplanten en/of overwinteren. Geadviseerd wordt om binnen het ontwerp voor het distributiecentrum te verkennen of **de moerassige houtopstand behouden** kan blijven.

Voor het eventueel toepassen van zonnepanelen in het plangebied wordt geadviseerd om geen extra ruimte te benutten binnen het plangebied maar deze zo veel mogelijk op het dak of aan de gevels van het distributiecentrum te installeren.

Indien de moerassige houtopstand niet behouden kan blijven wordt geadviseerd zo veel mogelijk vergelijkbaar biotoop te realiseren in, op en rondom het distributiecentrum. Zo zou onder andere de beoogde **groene verbinding langs de westzijde van het plangebied ingericht kunnen worden als moerasbos**.

Omdat het plangebied met het vullen van de wijk Zuidbroek mogelijk een belangrijk rol vervult voor verschillende diersoorten die hier nog voorkomen, moet er echter niet alleen verbonden worden langs het plangebied. Er dient ook zo veel mogelijk leefgebied behouden of gerealiseerd te worden binnen het plangebied. Voor vliegende diersoorten zoals, vogels, vleermuizen vlinders en andere insecten kan **een groen dak of groene gevelbekleding op of langs de gevel van het distributiecentrum** hiervoor een uitkomst bieden. Tevens kan gedacht worden aan het **inmetselen van nestkasten voor vogels en/of vleermuizen**.

Omdat het plangebied echter ook van belang kan zijn voor grondgebonden soorten als marter en amfibieën wordt geadviseerd **een groen dak en/of groene gevels toegankelijk te maken vanaf de grond** middels aan aardewal. Met het in acht nemen van het beschreven advies, blijft er zo veel mogelijk (potentieel essentieel) leefgebied voor verschillende soortgroepen beschikbaar en bereikbaar binnen het plangebied.

6 Conclusie en aanbevelingen

6.1 Soortenbescherming

In het plangebied kunnen mogelijk verschillende marterachtigen, vleermuizen, broedvogels, amfibieën en vlinders voorkomen. Deze soorten zijn voornamelijk gebonden aan de ruigte, opslag van bomen en watergangen binnen het plangebied. Voor algemeen voorkomende broedvogels geldt dat negatieve effecten en een overtreding van de Wnb te voorkomen zijn door het nemen van voorzorgsmaatregelen zoals beschreven in paragraaf 4.3.3. Voor de overige genoemde soortgroepen geldt dat nader onderzoek de exacte functie van het plangebied moet uitwijzen. Indien aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het onderzoek is aangetoond, is het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb, noodzakelijk.

6.2 Advies bovenwettelijke maatregelen

Het project biedt kansen om de ecologische kwaliteit van het gebied te verbeteren. Met het in acht nemen van de maatregelen zoals beschreven in paragraaf 5.1, blijft er zo veel mogelijk (potentieel essentieel) leefgebied voor verschillende soortgroepen beschikbaar en bereikbaar binnen het plangebied.

Literatuur

FLORON (2023), informatie over de verspreiding en ecologie van verschillende plantensoorten, via FLORON Verspreidingsatlas, via: <https://www.verspreidingsatlas.nl>.

Nationale Databank Flora en Fauna, 2013-2023 ,via: <https://www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>.

RAVON (2023), informatie over de verspreiding en ecologie van verschillende soorten amfibieën en reptielen, via: <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>.

STOWA (2023), algemene informatie over amfibieën en reptielen en verspreidingsgegevens, via <http://soortprotocolenflora-enfaunawet.stowa.nl/documents/soortprotocolenflora-enfaunawet.pdf>

Vleermuiswerkgroep Nederland (2023), informatie over de verspreiding en ecologie van verschillende soorten vleermuizen, via: www.vleermuis.net.

Vlinderstichting (2023), informatie over de verspreiding en ecologie van verschillende soorten ongewervelden, via: <https://www.vlinderstichting.nl/l>.

Vogelbescherming (2023), informatie over de verspreiding en ecologie van verschillende soorten vogels, via: <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels>.

Stichting EIS (2023), informatie over de verspreiding en ecologie van het vliegend hert, via: <https://www.eis-nederland.nl/vliegendhert>

Zoogdiervereniging (2023), informatie over de verspreiding en ecologie van verschillende zoogdiersoorten, via: <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>.

Bijlage 1: Belang Bovenwettelijke maatregelen

Samen voor Biodiversiteit: biodiversiteitsherstel

Bescherming van natuurgebieden via de Natura 2000-wetgeving en planologie (o.a. NNN) en van wettelijk beschermde soorten genoemd in de bijlagen van de Wet natuurbescherming heeft als doel de biodiversiteit minimaal te behouden en te herstellen. Het betreft hier verschillende bijzondere soorten en/of specifieke soortgroepen beschermt via plan- of projecttoetsverplichting en vergunningstelsel. Er zijn echter in Nederland nog diverse soorten en soortgroepen die bedreigd worden, en op de zogenaamde Rode lijst¹ staan, die niet actief beschermd worden door de natuurwet- en regelgeving. Een voorbeeld zijn de verschillende insectengroepen zoals bijen, sprinkhanen en krekels, haften en steenvliegen waarvan een groot deel bedreigd worden. Deze groepen zijn voor bestuiving van planten en als voedselvoorziening voor soorten hoger in de voedselpiramide van essentieel belang. De egel is een voorbeeld van een nog vrij algemene soort die qua verspreiding in de afgelopen 10 jaar met 50% is gedaald door verstedelijking, versnippering en wijziging in landbouwkundig gebruik.

Vanuit Europa alsook op nationaal niveau wordt opgeroepen om de negatieve trend in biodiversiteit te keren. Vanuit de Europese Unie wordt er gewerkt aan een Europese strategie voor biodiversiteit met een wetsvoorstel met bindende hersteldoelen. Op nationaal en provinciaal niveau wordt in de Nationale omgevingsvisie (2020) ingestoken op bescherming en versterking van biodiversiteit en duurzaam benutten van het natuurlijk kapitaal. Uit de Omgevingswet, die onder meer de huidige natuurwetgeving vervangt in 2023, volgt dat er voor alle inheemse soorten waaronder soorten van de Rode Lijst of lokale aandachtsoorten een nadrukkelijke zorgplicht voor geldt. Provincies besteden extra aandacht voor regionale soorten en gebieden en stellen subsidies beschikbaar.

Biodiversiteit en natuurlijk kapitaal moeten een integraal onderdeel zijn van visies op stedelijke en infrastructurele ontwikkelingen, klimaatadaptatie, waterbeheerplannen, omgevingsvisies (Natuurambitie NL/Natuurpositief 2019). Natuur moet niet alleen binnen natuurgebieden versterkt worden, maar overal. Dit betreft in steden, op het platteland en in de grote wateren (Nationale agenda natuurbeleid). Diverse partijen, waaronder Royal HaskoningDHV, onderschrijven de urgentie voor biodiversiteitsherstel en zijn partner van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel (<https://www.samenvoorbiodiversiteit.nl/>). De opgave voor biodiversiteitsherstel gaat kortom verder dan de huidige wet- en regelgeving vastgelegd in de natuurwet- en regelgeving en is een actieve oproep om gezamenlijk het tij van daling in biodiversiteit te keren. Royal HaskoningDHV geeft in haar quickscanen ook ontwerpadviezen (zogenaamde bovenwettelijke maatregelen) voor behoud en versterking van de biodiversiteit relevant voor het plan- en/of projectgebied.

¹ Een Rode lijst is een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijst wordt periodiek vastgesteld door de Minister van Economische Zaken: zie <https://minez.nederlandsesoorten.nl/soorten>.

Bijlage 2: Juridisch- en Beleidskader

Inleiding Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van Natura 2000-gebieden en bepaalde soorten planten en dieren geregeld in de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). De wet bevat regels voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten en de belangrijkste natuurgebieden in Nederland. Daarnaast bevat de wet onder meer bepalingen ten aanzien van de jacht en houtopstanden.

Naast de bescherming van natuur en biodiversiteit voorziet de Wnb in de decentralisatie van taken en bevoegdheden en de vereenvoudiging van regelgeving. De Europese regelgeving, met name de Vogel- en Habitatrichtlijn, vormt het kader en het uitgangspunt van deze wet. Het instrumentarium van de Wnb sluit aan op het huidige omgevingsrecht en de toekomstige Omgevingswet. De uitwerking van de wet is vastgelegd in de regeling en het besluit natuurbescherming.

Beschermde soorten (Wnb hoofdstuk 3)

De Wnb kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming nodig hebben. Voor alle in het wild levende planten en dieren (dus ook voor soorten die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform Wnb artikel 1.11. Deze plicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving.

Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk worden voorkomen, en dat bij de inrichting aandacht wordt besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

Beschermingsregimes

Het gaat om de volgende beschermingsregimes:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wnb)
Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.5 van de Wnb)
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, Bijlage I of II bij het Verdrag van Bern en Bijlage II bij het Verdrag van Bonn.
- Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.10 van de Wnb)
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A en B van de Wnb. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten van nature voorkomend in Nederland.

Verbodsbepalingen

Elk van de beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van deze verboden. De verbodsbepalingen in de paragrafen 3.1 en 3.2 (van de Wnb) zijn een-op-een overgenomen uit de genoemde richtlijnen (zie Tabel 2-1) en verdragen en zijn uitsluitend van toepassing op de in deze richtlijnen en verdragen genoemde soorten. De bepalingen in paragraaf 3.3 zien toe op de 'nationale' andere soorten die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Hiervoor geldt een kleiner aantal verbodsbepalingen.

Bij de toetsing aan het soortbeschermingsdeel van de Wnb wordt bepaald of beschermde plant- en diersoorten kunnen voorkomen in het onderzoeksgebied en of de functionaliteit van het leefgebied van deze soorten aangetast wordt als gevolg van het project, waardoor de gunstige staat van instandhouding in gevaar komt.

Tabel 1 Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2	Beschermingsregime andere soorten § 3.3
Art. 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art. 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art. 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Art. 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art. 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Art. 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 4: Het is verboden vogels opzettelijk te storen.	Art. 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	
Art. 3.1 lid 5: Opzettelijk storen is niet verboden indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art. 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	

Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

In beginsel moet met voorzorgsmaatregelen ervoor worden gezorgd dat de functionaliteit van het leefgebied niet wordt aangetast en soorten niet worden verwond of gedood. Lukt dat niet en worden dus verbodsbepalingen overtreden, dan moeten mitigerende maatregelen genomen worden en is een ontheffing nodig. Het beschermingsregime van de soort bepaalt de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing.

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden per beschermingsregime. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of dwingende reden van groot openbaar belang). Onder de Wnb geldt voor deze soorten een ontheffingsplicht, behalve als het bevoegd gezag door middel van een zogenoemde vrijstelling anders besluit.

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht vaststellen middels een verordening. De provincie is het bevoegd gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wnb. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het rijk in de vorm van de minister van LNV bevoegd gezag. Het bevoegd gezag voor dit project is provincie Gelderland. Voor sommige soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen op basis van Provinciale Staten vastgestelde provinciale verordeningen. De vrijgestelde soorten in provincie Gelderland zijn in Tabel 2 2 weergegeven. De algemene zorgplicht (artikel 1.11) blijft wel te allen tijde van toepassing.

Tabel 2 Soorten met een algemene vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen op basis van door PS vastgestelde provinciale verordeningen provincie Gelderland

Soorten met een algemene vrijstelling				
Aardmuis	Gewone bosspitsmuis	Ondergrondse woelmuis	Veldmuis	Gewone pad
Bosmuis	Haas	Ree	Vos	Kleine watersalamander
Dwergmuis	Huisspitsmuis	Rosse woelmuis	Woelrat	Meerkikker
Dwergspitsmuis	Gewone bosspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis	Bruine kikker	Bastaardkikker (middelste groene kikker)
Egel	Konijn			

Voorzorgs- en mitigerende maatregelen

Indien door voorzorgsmaatregelen de negatieve effecten volledig kunnen worden opgeheven, waardoor overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen kan worden, is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Het gaat erom dat de voorzorgsmaatregel zorgt dat de functionaliteit van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de aanwezige beschermde soort blijft behouden en de betreffende soort niet gedood, verwond of verstoord wordt.

De voorzorgsmaatregelen worden als randvoorwaarde meegegeven aan de aannemer. Indien dit niet wenselijk of mogelijk is, dan dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om de optredende effecten te verzachten. Omdat sprake is van het overtreden van één of meerdere verbodsbepalingen, moet een ontheffing worden aangevraagd. In specifieke gevallen geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht als ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd worden volgens een goedgekeurde gedragscode.

Opzettelijkheid

In de Wnb is voor veel verbodsbepalingen de term opzettelijk van toepassing. Niet-opzettelijke handelingen waarbij verbodsbepalingen overtreden worden zijn niet verboden. Daarbij is van belang dat het Europese Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: "Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant".

Wezenlijke invloed

Met de term 'wezenlijke invloed' wordt bedoeld op een wezenlijk negatieve invloed op een soort of populatie. Om te bepalen of sprake is van een wezenlijk (negatieve) invloed dienen de effecten van de activiteiten of werkzaamheden op de populatie te worden onderzocht. Of hiervan sprake is hangt af van de lokale, regionale, landelijke en Europese stand van de soort. Op welk van deze niveaus de effecten op een soort moeten worden onderzocht, hangt af van de soort. Er is geen sprake van een wezenlijke invloed wanneer de populatie de mogelijke negatieve effecten van de activiteiten of werkzaamheden zélf op een zodanige wijze (bijvoorbeeld doordat voldoende uitwijkmogelijkheden zijn naar een volwaardig leefgebied elders) teniet kan doen dat er geen invloed is op de huidige staat van instandhouding van de soort.

In alle gevallen geldt proportionaliteit. Effecten op een zeer zeldzame soort zullen op een lager niveau moeten worden gezien dan een zeer algemene soort. Bij soorten die zich niet over grote afstanden kunnen verplaatsen, zoals amfibieën, reptielen, planten en veel soorten insecten, is eerder sprake van een wezenlijk negatieve invloed dan bij soorten die zich over grotere afstanden kunnen verplaatsen. Verder is van belang of het effect van tijdelijke of permanente aard is. Van tijdelijke effecten kan een populatie van een soort zich over het algemeen gemakkelijker herstellen dan wanneer het om een aanhoudend negatief effect gaat.